

man kunde derfor tænke sig, hvad der jo ikke er aldeles umuligt, at der kom et Ministerium, som var meget tilbøjeligt til at slippe disse Eiendomme til en overordentlig lav Pris, som Stiftelserne ikke kunde være tjent med, og der gaves da aldeles intet Correctionsmiddel, hvorved man kunde hindre dette, thi den Pris, Ministeriet satte, gjaldt for et Aar, og Bonden var da fuldt berettiget til at sige: For den Pris vil jeg have Eiendommen. Jeg troer, at Rigsdagen ligesaa vel skal værge sig overfor et Ministerium, der kunde have en saadan Interesse for en enkelt Stand i Landet, som overfor den enkelte Stand selv, der i denne Lov troer at see Fare for private Interesser. Der er af den samme ærede Rigsdagsmand gjort nogle Bemærkninger om, at Udvalget ikke havde indvendt Noget imod, at der i hans Forslag under Nr. 1 staaer „Selveiendom eller Arvesæfte“, istedetfor at der saavel i Lovudkastet som i Udvalgets Forslag stadig kun er brugt Ordet „Arvesæfte“. Jeg maa først bemærke, at hvis den ærede Rigsdagsmands Forslag blev vedtaget, maatte der utvivlsomt foretages en Redactionsforandring, saa at Commaet efter „Selveiendom“ faldt bort, thi Meningen er naturligtvis, at Selveiendom og Arvesæfte ere to Begreber, som løbe ind i hinanden. Forslagsstilleren mener, at det Slags Arvesæfte, der er betegnet i Lovforslaget, ikke er noget rigtigt Arvesæfte, men at det rigtige Begreb deraf medførte en Recognition ved skiftende Eier og en Canon, medens kun en af Delene her er tilstede. Jeg maa nu bemærke, for det Første, at der endnu maa tilføies en Udskyningret, som vel ikke findes i de hidtil i Lovgivningingen indeholdte Bestemmelser om Arvesæfte, og for det Andet, at det dog er ligesaa ualmindeligt at tale om Selveiendom, hvor paa der hviler en fast aarlig Canon i Korn, som om det Slags Arvesæfte, der omtales i Lovforslaget. Jeg troer, at det i Lovforslaget og af Udvalget brugte Udtryk „Arvesæfte“ er meget rigtigt, thi om ogsaa Recognitionen ikke her finder Sted, saa er dog det væsentligste Kriterium det, at der endnu er et Baand tilbage, som betegner, hvorfra denne Gaard har havt sin Oprindelse, det være sig, at den har hørt til et Gods eller tilhørt en Eier som Strøgods,

og det sees af, at der svares en aarlig Afgift til Den, der før havde Gaarden under sit Gods eller blandt sit Strøgods; derved er den betegnet som en hidtilværende Fæstegaard i den strengere Forstand af Begrebet Fæste. Det er vist, at man ved Ordet „Arvesæfte“ nærmest tænker paa, at der ikke kan gjøres Indsigelse imod, at Eiendommen gaaer i Arv fra Slægt til Slægt i vedkommende Bestoders Familie; dette er det oprindelige Begreb af „Arvesæfte“, men det er jo allerede fraveget i Lovgivningen, idet man til dette Begreb har knyttet Retten til at sælge og pantsætte, hvorved det unægteligt er assmileret med Begrebet „Selveiendom“. Jeg skulde derfor troe, hvad jeg forøvrigt antager, at Udvalget vil tage under nærmere Overveielse mellem 2den og 3die Behandling, at man bør indskrænke sig til det saavel i Lovudkastet som af Udvalget brugte Udtryk „Arvesæfte“. Den ærede Forslagsstiller har fremsættede bemærket, at den sidste Sætning i første Passus af hans Forslag til § 1 „saafremt Afhændelse ved Overenskomst ikke har fundet Sted, inden Loven bringes til endelig Udførelse,“ fik en ganske forandret Betydning, naar ikke den mellemliggende Sætning, hvor over der er forlangt særlig Afstemning, kom med; ja, det er ganske vist, saa faaer denne Sætning den Betydning, som den har i Lovudkastet, hvor omtrent samme Linier findes i den første Passus, hvor der staaer: „De offentlige Stiftelsers Gods og det beneficerede Gods skal, naar det er bortskæftet eller bortleiet til Gaardmand eller Huusmand, gaae over til Arvesæfte, med Ret til at sælge, udstykke eller pantsætte paa den i det Følgende bestemte Maade, saafremt Afhændelse ved Overenskomst ikke har fundet Sted, inden Loven bringes til endelig Udførelse.“ Vi have de samme Udtryk, men hos os betyde de naturligtvis det, at der ved den Veie, som hidtil har været brugt, kan have fundet en Afslutning om Fæstefjeders Afhændelse Sted, forinden Loven er kommen ud, og saa skal den staae ved Magt, naar Loven træder i Kraft og Taxationscommissionerne i Virksomhed.

Der er ligeledes et andet Punkt, som er berørt, men som jeg dog lidt hyderligere maa